

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Utinam disrumperes cælos & descenderes, Esa. 64. v. 1. hæc vota & gemitus piorum Veterum fuerunt, respectu quorum nos multò feliciores censendi, siquidem nos oculis nostris videmus, quæ illi voluerunt videre, & non viderunt: & auribus audimus, quod illi voluerunt audire, & non audierunt. Quâ de beatitudine pluribus præsentem die in Ecclesia Dei prædicatur.

Nos Instituti nostri memores, videbimus

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegetis.

O Primè pii Veteres dixerunt: Plus esse reparare mundum perditum, quàm creare nondum existentem. Hoc unico verbo perfecit Deus. Dicente enim: Fiat, factum est, Gen. 1. v. 1. seqq. Ibi verò Filium suum unigenitum in mortem tradidit. Nam, ubi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum &c. Galat. 4. v. 4. 5. Hoc hodierno die nobis in memoriam revocamus, quem Athanasius, *primarium, verendum, & sacrosanctum Fesum* appellat, quia illo ipso initium redemptionis nostræ factum, & B. Mariæ per Angelum Gabrielem latissimum nuncium allatum est, quod mater Messix evasura sit, sicut id pluribus Evangelium prælectum testatur.

Querela respicit

- I. *Loci vilitatem*, quod Evangelista indicat,

1. *Generatim*, inquit: Missus est in civitatem Galileæ, cui nomen Nazareth. Hoc oppidum situm erat in Tribu Zabulon, trium dierum itinere ab Hierosolymâ, adeò spretum tempore Christi, ut Nathanaël liberè dixerit: A Nazareth potest aliquid boni esse? Johan. 1. v. 46.

Quod proindè Servator obscuro ejusmodi loco ~~scilicet~~ voluerit, factum est, ut ostenderet, Regnum suum non esse de hoc mundo, Joh. 18. v. 36. sed esse se Doctorem humilitatis, Matth. 11. v. 29. qui humilia respiciat, Psal. 113. v. 6. nec venisse ministrari, sed ministrare, ut daret animam suam pretium redemptionis, pro multis, Matth. 20. v. 28.

Inveniuntur, qui gloriosum ducunt, è celebribus civitatibus ortum trahere, quod & adeò non aspernandum est: sed coràm Deo hîc nullum discrimen: sed quicumque eum timet, & rectè facit, acceptus est illi, ubicunque locorum ille tandem habitet, Act. 10. v. 35.

Philosopho Anacharsi quidam exprobravit, quod in Scythiâ inter Barbaros natus esset: at ille scitè respondit: Mihi probro patria est, tu patriæ. Quilibet videat, ut honestari studeat, id gloriosissimum ei erit, licet ex obscurissimo pago natus sit: Oculi enim Domini respiciunt fidem, Jer. 5. v. 3.

2. *Speciatim*, quando & domus mentionem facit, in quam Angelus diverterit: quæ fuit domus Mariæ, virginis Nazarethanæ, desponsatæ viro, cui nomen erat Joseph, de domo David. *Maria* interpretatur *amarum mare; filia doloris*, quæ quo-

quotidiè lacrymas profundit : Siquidem stirps Davidis tùm temporis in extremam pauperiem devenerat, Josephò fabro, ipsa vero humili ancilla existente, ut ipsa confitetur, Luc. 1. v. 48.

Hâc in parte *imago Ecclesia* est, quæ misera tempestate convulsa dicitur, Esa. 54. v. 11.

Mariæ animam gladius pertransit, ubi Filium suum inter maleficos in cruce pendentem conspexit : sic Ecclesia subindè queri cogitur : Dominus replevit me amaritudinibus, inebriavit me absinthio, Thren. 3. v. 15. quoties Agnus Paschalis cum lactuca amara nobis vescendus? Exod. 12. v. 8. quoties venimus in Mara, ubi amara aqua bibenda? Exod. 13. v. 23. Militia enim perpetua vita hominis est, Job. 7. v. 1. & crucis variationes & exercitibus contrâ nos sunt, Joh. 10. v. 17.

Cùm Naëmi in patriam reversa esset, velox apud cunctos fama percurrebit, ut dicerent mulieres : Hæc est illa Naëmi! Quibus ait: Ne vocetis me Naëmi, i. e. pulchram: sed vocate me Mara, i. e. amarâ, quia amaritudine valdè me replevit Omnipotens, Ruth. 1. v. 19.

Sic nobis quoque non immeritò querendum; Ego in flagella paratus sum, & dolor est in conspectu meo semper, Psal. 38. v. 19. maximè quando videmus inimicos nostros felices esse, nos verò velut menstruata habemur, non habentes consolatorem, Thren. 1. v. 5. 8. 9. Verùm sicut Israelitæ à Mara in Elim venerunt, ubi duodecim fontes aquarum, & septuaginta palmæ erant, Exod. 15. v. ult. Ita hoc nobis solatium restat, quod Dominus nos tandem salvos facturus est in Regnum

suum cœleste, 2. Tim. 4. v. 18. ubi non amplius aquam amarâ bibemus, sed gaudebimus & exultabimus, usque in sempiternum, in his quæ Dominus creabit, Esa. 65. v. 18. Maria in Syriaca lingua idem est, quod Domina: Ita quando satis diu cum Christo in luctu fuimus, cum ipso quoque exultabimus lætitiâ inenarrabili & gloriosa, reportantes finem fidei nostræ, salutem animarum, 1. Petr. 1. v. 9.

II. *Humanam timiditatem*, quæ hinc elucescit, quod Maria timore percellitur super visione hæc. Nam cùm vidisset eum, turbata est in sermone ejus, & cogitabat, qualis illa esset salutatio.

Nos miseri homunciones per peccata adeò depravati sumus, ut nihil boni in nobis habiter, Rom. 7. v. 9. hinc fit ut exhorrescamus, si Angelum videamus, quia metuimus, ne Deus per Angelos peccata nostra vindicet, sicuti subindè Angelos suos executores justitiæ suæ adhibuit.

Id perspicimus in Manoë patre Sansonis, Judic. 13. v. 21. 22. Daniele, c. 10. v. 17. Mulierculis ad sepulchrum Christi proficiscentibus, Marc. 16. v. 5.

Quodsi hoc piis contingit in hæc vitâ, quid impiis fiet die novissimo, qui jam adeò præfractè in peccatis pergunt, & non modò Deum ad iram provocant: sed & Angelos tristitiâ afficiunt. Quomodo illi expavescent, & contremiscent, quando videbunt Dominum venientem, & omnes Angelos cum eo, Matth. 25. v. 31. Ergò in tempore gratiæ de peccatis dole, servi Domino in timore: & exulta ei cum tremore, Psal. 2. v. 11. Nam beatus,

g g g g

qui

qui semper est pavidus, Proverb. 28. vers. 14.

Id fecit Josephus, Gen. 39. v. 9. Jobus, c. 1. v. 8. Susanna, Histor. Susann. v. 22. Horum vestigiis & tu insiste, plus timens Deum, quam mundi terculamenta inania. Homines modò corpus occidere possunt: Deus verò animam & corpus in gehennam perdere potest, Matth. 10. v. 28.

III. *Conjugum sterilitatem.* Hic audimus Elisabetham ex rumore sterilem fuisse. Apud Judæos enim opprobrii loco habebatur, sine prole esse: ita ut Rachel mori maluerit, quam sine liberis esse, & cum tandem Deo benedicente, peperisset, dixit: Abstulit Deus opprobrium meum, Gen. 30. v. 23.

Adhuc hodiè cernimus, quomodo conjuges, benedictione conjugali carentes desiderium suum contestentur. Nam hæreditas Domini, filii, merces, fructus ventris, Psal. 127. v. 4. Ideò Tobias ait, quod Conjugem accipiat, solâ posteritatis dilectione, in quâ benedicatur nomen Dei in secula seculorum, Tob. 8. vers. 8. 9.

Præterea per prolem genus propagatur, & conservatur, & quando probus pater moritur, est, quasi non mortuus esset: similem enim reliquit sibi post se, Sir. 30. v. 4.

Quin & Respublica hoc modo emendatur. Filii & ædificatio civitatis confirmabit nomen, Sir. 41. v. 19.

Hoc triplici fructu carere coguntur steriles. Hinc Veteres dixerunt: Quod mundus est sine Sole: hoc conjugium est sine prole.

Quia verò Deus clavem puerperii habet, qui modo recludere potest, & facere sterilem, matrem filiorum lætantem, Psal. 113. v. ult. & vicissim claudere, & sterilitatem tanquam pœnam immittere, ut qui aliàs fœcunda fuit, nihil pariat, sicut exemplum Michol testatur, 2. Sam. 6. v. ult. pii conjuges melius faciunt, si in voluntate Dei acquiescant, quam si media illicita adhibeant, divortium, vel auxilium apud sagas quærant, quò Deum irritant, ut quandoque illis liberos largiatur, sed degeneres & improbos, ut Rebecca experta, Gen. 25. v. 22. ubi proprio exemplo edocti, illud Siracidis approbare coguntur: Utile est mori, sine filiis, quàm relinquere filios impios, Sir. 16. v. 1.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fluit
 I. *Ex angelica missione.* In mense enim sexto, missus est Angelus Gabriel à Deo. Gabriel idem est, ac fortitudo Dei, ille ipse conceptionem ejus annunciare tenebatur, cujus nomen vocatur Deus fortis, Esa. 9. v. 6. antè conceptionem Johannis quoque annunciaverat, Luc. 1. v. 13. & Danieli tempus præfiniverat, quo Sanctus Sanctorum ungeretur, Dan. 9. v. 24. ex hac causa Deus eundem & hic adhibere, & per eum conceptionem Christi, & impletionem vaticinii, B. Mariæ significare voluit.

Discimus hic, Angelos esse Spiritus administratorios, emissos in ministerium illorum, qui hæreditatem capient salutis, Hebr. 1. v. ult. quin & magnâ voluptate perfunduntur, hominem cum Deo expia-